

למורה:

עדיף לסדר את הכיתה בצורת ח' בשביל שיהיה מקום לפעילויות השונות במהלך השיעור.

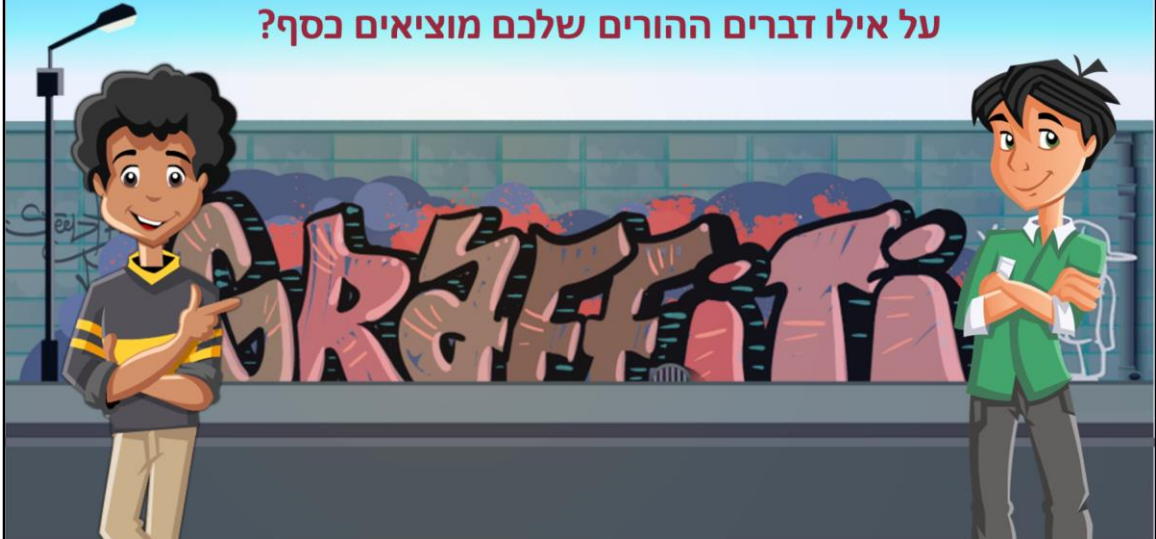
נושאי השיעור:

- מושגים חשובים מהעולם הפיננסי
- ניהול תקציב משפחתי – הכנסות והוצאות
- סוגי הוצאות
- החשיבות בשמירה על איזון

ציוד נדרש לשיעור:

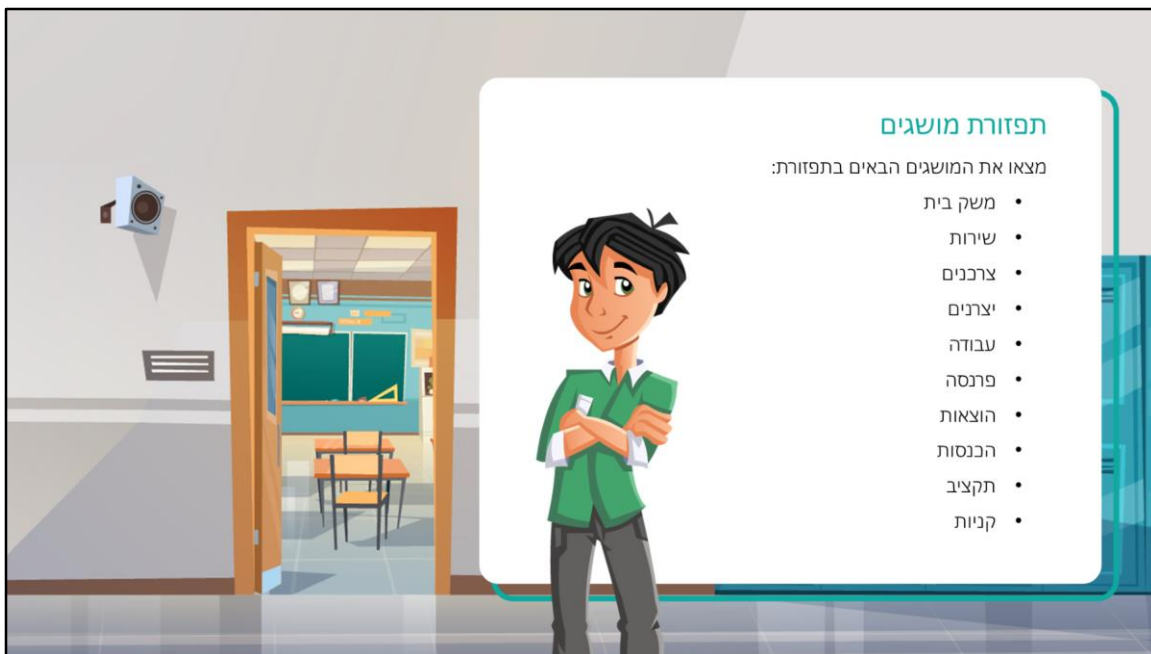
- להצגת המצגת: מחשב עם חיבור לאינטרנט, מקרן, רמקולים (מומלץ- להקרנת סרטון)
- נספח א' מודפס 3X
- טושים

שאלה למחשבה: על אילו דברים ההורים שלכם מוציאים כסף?

למורה: (4 דק')

שאל את התלמידים: 'על אילו דברים ההורים שלכם מוציאים כסף?'
רשום את תשובות התלמידים על הלוח (נשתמש בתשובות שלהם בהמשך השיעור). נסה לקבץ את התשובות שלהם לפי קטגוריות של הוצאות שונות (לפי שקף 7).
הסבר: בשיעור זה נעסוק במושגים בסיסיים מעולם הפיננסי ונלמד על סוגי הכנסות והוצאות שונים ועל החשיבות שבשמירה על איזון בין השניים.

תפזורת מושגים

מצאו את המושגים הבאים בתפזורת:

- משק בית
- שירות
- צרכנים
- יצרנים
- עבודה
- פרנסה
- הוצאות
- הכנסות
- תקציב
- קניות

למורה: (5 דק')

פעילות למידת מושגים

מטרת הפעילות: התלמידים ילמדו מושגים בסיסיים מהעולם הפיננסי

ציוד נדרש: דפי תפזורת מושגים (נספח א'- שקף 13) וטושים.

מהלך הפעילות: חלקי את התלמידים ל-3 קבוצות. כל קבוצה מקבלת דף תפזורת מושגים. הקבוצה שמוצאת הכי מהר את המושגים שמוצגים על הלוח, היא המנצחת.

*יצירת התפזורת נעשתה דרך מחולל תיפזורות: <http://www.yoo.co.il/findwords/tifmaker.htm>

למורה: (5 דק')

חשוף את המושגים החשובים שנמצאו בתפזורת.

בקש ממתנדבים להקריא את ההגדרות השונות. לאחר כל הגדרה, הרחב את ההסבר על פי הדוגמאות מטה.

דוגמא למשק בית יכולה להיות משפחה עם 2 ילדים בה שני ההורים עובדים, הילדים לומדים במוסדות חינוכיים והולכים לחוגים. ההורים עורכים קניות ומתחזקים את הבית. לפי התיאור ניתן לראות שישנה פעילות כספית שמתנהלת במשק הבית. דוגמא נוספת למשק בית יכולה להיות זוג שגר בדירה שכורה ללא ילדים.

דוגמא לצרכן יכולה להיות אני, אתם או כל אדם אחר שרוכש מוצרים או שירותים. **שאל:** מישהו יכול לחשוב על דוגמא לשירותים שניתנים בתשלום? (מתן בגדים לגיהוץ / תשלום לאדם שמסייע לנו בנקיון הבית).

בקש מהתלמידים לתת דוגמאות לגופים יצרניים.

למורה: (4 דק')

שאל: במה הורים שלכם עובדים?

אסוף תשובות ואמור: כפי שאתם יודעים, ההורים שלכם עובדים על מנת להצליח לממן את משק הבית.

המושג "הכנסה" מתייחס לקבלה של כסף באמצעים שונים (בעצם אנו 'מכניסים' כסף לחשבון הבנק שלנו)

ישנם מס' סוגי הכנסות-

- עבודה (העיקרית ובה נתמקד בקורס זה)
- כסף שמקבלים במתנה למשל מקרוב משפחה לכבוד ארוע
- הכנסות אחרות יכולות להיות למשל דירה בבעלותנו שאיננו גרים בה והיא מושכרת לאדם אחר. אותו אדם משלם לנו שכירות מידי חודש תמורת מגורים בדירה.

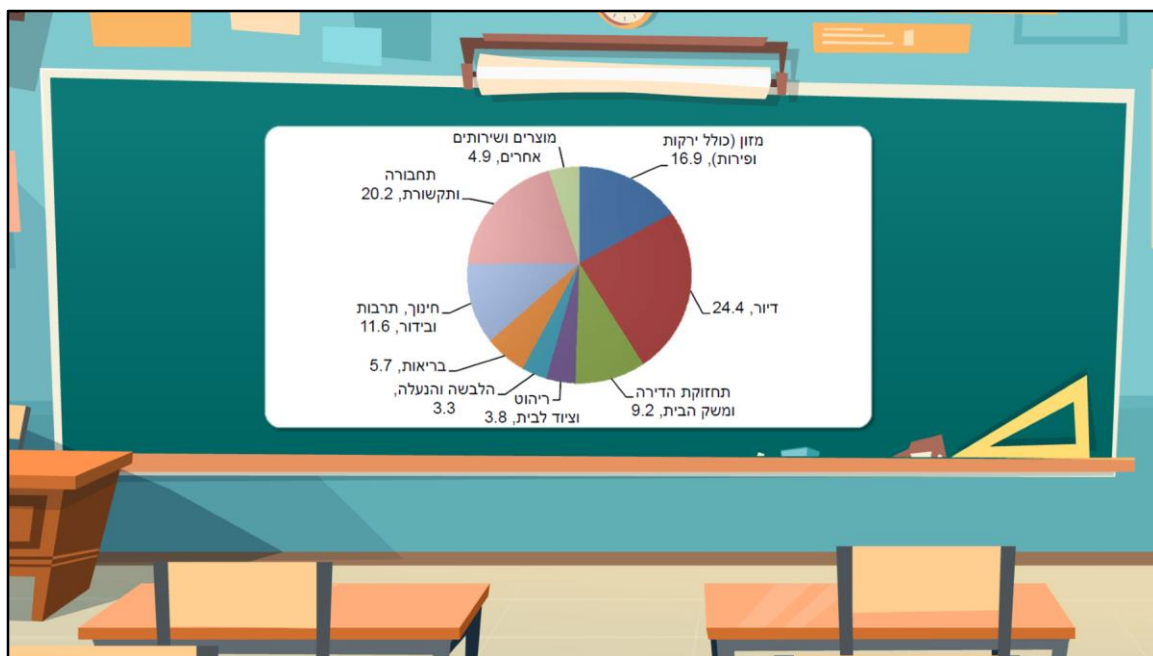
שאל: מה לגבי דמי כיס? האם הם סוג של הכנסה גם? **הסבר** כי גם דמי כיס, במיוחד בגיל שלהם כאשר עדיין לא התחילו לעבוד, נחשבים להכנסה.

למורה: (5 דק')

אמור: בתחילת השיעור שיתפתם בקצרה לגבי ההוצאות של ההורים שלכם. כפי שאתם רואים על הלוח, סידרתי את התשובות שלכם לפי קבוצות. האם אתם מצליחים לזהות את המשותף להוצאות לפי החלוקה לקבוצות השונות?
חשוף את הקטגוריות לסוגי ההוצאות והסבר אותן.

- **קבועות חודשיות**- אלו הן הוצאות קבועות שאנו משלמים מידי חודש. למשל- שכר דירה, ועד בית, מנויים למיניהם (למשל לממיר טלוויזיה או לטלפון הנייד), קופת חולים משכנתא וכו'.
 - **תקופתיות**- אלו הן הוצאות משתנות שאנו משלמים מידי תקופה, או הוצאות בלתי צפויות שמתרחשות לעיתים. זאת אומרת שאלו הן הוצאות שהן לא ב"שוטף" שלנו. למשל חשבון חשמל יש לשלם אחת לחודשיים. טיפול אצל שיננית נעשה אחת לחצי שנה. דוגמא מכיוון אחר- אם יש דליפה בבית ועלינו לתקן את הדליפה זוהי הוצאה תקופתית.
 - **שוטפות**- אלה הן הוצאות משתנות אך שאנו צורכים באופן שוטף. למשל הוצאות על מזון, תחבורה ציבורית או דלק, בילוי ופנאי וכו'.
- * **הדגש** כי ישנם סוגי הוצאות שניתן למקם תחת קטגוריה אחרת, תלוי איך ההוצאה באה לידי ביטוי. למשל- אם מישהו מוציא סכום לא קבוע על תחבורה ציבורית אז זוהי הוצאה שוטפת אך אם יש לו רק-קו חופשי חודשי אז זוהי הוצאה קבועה חודשית.

למורה: (2 דק')

שאל: על מה לדעתם אנו מוציאים את רוב כספינו?

אסוף תשובות **וחשוף** את תרשים העוגה:

כ-24 אחוז אנו משקיעים בדיר (שכר דירה)

20 אחוז על תחבורה ותקשורת

ועוד כ-17 אחוז על מזון.

* (לקוח מתוך הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עדכון אחרון פורסם ב-2017)

למורה: (10 דק')
 פעילות שירים כהקדמה לשקף הבא.
מטרת הפעילות: התלמידים יתרגלו את המושגים הבסיסיים שנלמדו בשיעור וכירו בחשיבות שבשמירה על מאזן התקציב המשפחתי באמצעות קריאת שירים בנושאי כסף וזיהוי מסרים שעולים מתוכם.
ציוד נדרש: נספח ב' (שקפים 13-15): שירים
מהלך הפעילות: חלקי את המשתתפים ל-3 קבוצות. כל קבוצה מקבלת שיר שונה מהשירים בנספח ב'. על הקבוצות לקרוא את השיר ביחד ולדון בשאלה: מה המסר שעולה מהשיר? בנוסף, יש להתייחס לשורות שונות בשיר.

- בסוף הפעילות יש לתלות את השירים בכיתה כדי שהתלמידים יוכלו להסתכל בזמנם הפנוי על השירים שקבוצות אחרות קיבלו, מאחר ובכל שיר מודגשות שורות אחרות להתייחס אליהן.

אנו נצא מאיזון ועלולים להכנס לחובות. על כן יש להקפיד להתנהל לפי תקציב משפחתי - כלי ניהולי שמטרתו תכנון הוצאות והכנסות

מה יקרה אם ההוצאות יעלו על ההכנסות?

למורה: (2 דק')

אמור: כל קבוצה קראה שיר אחר שמדבר על כסף באופנים שונים ומעלה סוגיות שונות. בשיעור למדנו על סוגי הכנסות וסוגי הוצאות וראינו שהוצאות הן מרובות. חשפי את השקף והקריאי את השאלה- מה יקרה אם ההוצאות יעלו על ההכנסות? - אנו נצא מאיזון וניכנס לחובות. על כן יש להקפיד להתנהל לפי התקציב המשפחתי. התקציב הוא כלי ניהולי שמטרתו תכנון הוצאות והכנסות. בהמשך הקורס נלמד על תכנון תקציב יעיל ועל השימוש בו. הדגישי כי לא כל המשפחות מתנהלות על פי תקציב אבל אלו שכן, מצליחות יותר לשמור על איזון כלכלי.

למורה: (4 דק')
סרטון סטנד אפ לסיום של אורי חזקיה על כסף. - יש להציג עד הדקה 04:08 ואז לעצור
ולחזור למצגת.
לחץ על כפתור ה - Play לצפייה בסרטון.

קישור לסרטון: <https://youtu.be/7hJyLbYZejU>

למורה: (3 דק')

סכם את השיעור: בשיעור זה למדנו על מושגים בסיסיים מהעולם הפיננסי- צרכן (שהם אנחנו), יצרן (שמשווק לנו את מה שאנו קונים), מוצר ושירות ומשק בית. למדנו כי ישנם מס' סוגי הכנסות שונים שהעיקר שאנו נתמקד בו הוא- עבודה. בנוסף דיברנו על סוגי הוצאות שונים: הוצאות קבועות חודשיות, והוצאות משתנות- תקופתיות ושוטפות. על מנת לשמור על איזון יש לוודא לעמוד בתקציב המשפחתי ושההוצאות לא יעלו על ההכנסות.
הזכר לתלמידים כי השירים ייתלו בכיתה והם יוכלו להציץ בהם מתי שיחפצו.

ה	פ	י	ט	ב	ו	נ	ר	פ	ט	ע	ח	א	ש	כ	א	ש	מ	צ	ד
א	ס	א	ה	ד	ת	נ	ס	ח	נ	מ	נ	ס	ז	ה	ת	ק	צ	י	ב
ת	ג	נ	ר	ט	ק	ר	צ	ו	פ	י	ט	נ	ס	צ	ר	א	צ	ר	ס
א	ק	צ	ט	ט	ש	ח	ה	ו	צ	א	ו	ת	ש	ה	ג	ל	נ	ז	ס
ע	ו	פ	ש	נ	ו	ס	ל	ט	ה	ב	י	ב	ש	ו	ל	ט	ו	ש	ש
מ	ר	צ	נ	ל	י	כ	נ	ט	ב	מ	ת	פ	י	נ	א	ע	צ	ז	ע
ר	ר	ו	ז	ח	ע	י	ת	נ	פ	ו	ו	ר	נ	ב	מ	י	כ	ר	ג
ש	א	ג	ק	י	ב	נ	כ	ס	נ	ו	ח	ו	כ	ה	ק	ו	ל	ע	ע
צ	ק	ח	מ	כ	ו	א	ש	ל	כ	ת	ר	י	צ	ס	כ	א	ז	ט	פ
ד	ו	ז	ע	ו	ד	ז	צ	ס	ט	ח	ז	י	ה	כ	נ	ש	מ	ר	מ
א	ד	י	ו	א	ה	ע	ק	ג	פ	ג	ג	צ	ה	ט	ס	ל	ט	ס	ש
כ	ז	נ	ה	ס	ה	ק	ב	ע	ר	ב	ל	ע	ת	ג	ו	ו	ק	כ	ק
ד	ו	ל	כ	כ	ח	ה	מ	ה	צ	ת	ל	נ	ג	ע	ת	ט	ד	נ	ב
ז	ע	א	ל	ק	ה	ז	ת	ה	א	י	ט	ג	ה	ו	ש	א	ג	ת	י
כ	צ	א	פ	ח	נ	ז	י	ח	מ	י	צ	ת	ס	ז	ש	נ	ק	ר	ת
ו	ר	ו	א	ח	פ	י	ס	ו	ס	ז	ר	ס	ד	צ	ד	נ	י	מ	ו
ב	כ	ו	א	ע	ס	צ	ו	ה	ק	נ	ח	נ	ט	י	מ	ק	ק	צ	צ
ג	נ	צ	נ	ק	ש	ע	ז	ת	ר	ת	י	ל	ה	י	ב	ל	ר	ו	ו
פ	י	ק	ס	ג	פ	ר	נ	ס	ה	מ	ר	כ	ד	ג	מ	מ	ה	ס	ה
ע	מ	כ	ת	ל	פ	י	ע	מ	ל	ח	ה	נ	צ	ה	ג	ר	ל	ק	ק

תפזורת מושגים

מצאו את המושגים הבאים בתפזורת:

- משק בית
- שירות
- צרכנים
- יצרנים
- עבודה
- פרנסה
- הוצאות
- הכנסות
- תקציב
- קניות

נספח א' תפזורת

כסף/הדג נחש

- מהו המסר שמועבר בשיר?
- מה הכוונה במשפטים הבאים:
 - "הוא זורם בעורקיי, מבזבז את חיי"
 - "הוא ימשול באדם מעתה ועד עולם"
 - "בידעה ובדם כסף טוב כסף חם"
- אילו שורות עניינו אתכם במיוחד?
- מי הצרכן בשיר זה?

ורק הכסף
 (המצב הוא לא טוב אין לי זמן לאהוב)
 מתקתק הכסף
 (המרוויח מפסיד לא נשאר לי יד)
 ריחני הכסף
 (הוא עובר לסוחר הוא קונה ומוכר)
 ומיוחם

ורק הכסף
 (והערך יורד והמס הוא כבד)
 ירקרק הכסף
 (מרמים וחושדים הפכנו עבדים)
 וכחלחל הכסף
 (הוא ימשול באדם מעתה ועד עולם)
 ואדמדם

ורק הכסף
 (רק ביד במזמון החשבון מאוזן)
 מתקתק הכסף
 (הוא זורם בעורקי מבזבז את חיי)
 ריחני הכסף
 (דמיוני כלכלי זה שלך זה שלי)
 ומיוחם

ורק הכסף
 (תתחייב על מחור והחוב לא נגמר)
 ירקרק הכסף
 (על הכל הוא עונה ונפשנו תתענה)
 וכחלחל הכסף
 (בדיעה ובדם כסף טוב כסף חם)
 ואדמדם

כסף
 מצלצל מחרש
 ואני מתייבש
 אם זה כל מה שיש
 שום שקט לא נקנה בכסף

כסף
 מתגלגל ברחובות
 עובר ושב בין החובות
 חור גדול בארנק
 לוחצים אותוך חזק בכסף

ורק הכסף
 מתקתק הכסף
 ריחני הכסף
 ומיוחם
 ורק הכסף
 ירקרק הכסף
 וכחלחל הכסף
 ואדמדם

למורה:

נספח ב'1

יש לתלות את כל השירים בתום הפעילות בכיתה בשביל שהתלמידים יכירו גם את השירים שלא ניתנו לקבוצתם.

אין לי כסף/ גידי גוב

המצב גרוע, אני כבר עצבני כשרמי ביס לשבוע עפים עד יום שני לא מספיק לי אפילו לשלגן מה שבא לי כבר לא בא בחשבון החשבון - דיכאון

אין לי כסף, אין לי אבא כך אומר הלואי והיה לי יותר

אין לי כסף, אין לי אבא כך אומר את החודש בקושי גומר

המצב גרוע, ואין לי שום פתרון פתאום אני תקוע, עם שקל אחרון גם אני כבר מוכן ליתורים אך בתמאי שלפני כן ההורים, ההורים רק אמרים, רק אמרים

אין לי כסף, אין לי אבא כך אומר הלואי והיה לי יותר, הוא אומר

אין לי כסף, אין לי אבא מתעצבן והבן, הוא אומר לי, הבן

הייתי חצה...

הייתי חצה...

הייתי חצה, אבל זה לא יוצא

המצב גרוע, אך לא באשמתי צריך להיות צנוע, וגם מציאותי חוללו כאן ביחד נס גדול הוקוס פוקוס אחד לבן כחול שאוכל כאן לגדול ולגדול

אין לי כסף, אין לי אבא כך אומר הלואי והיה לי יותר, הוא אומר

אין לי כסף, אין לי אבא מתעצבן והולך לנגן בפסנתר

המצב גרוע, אך לא באשמתי צריך להיות צנוע, וגם מציאותי חוללו כאן ביחד נס גדול הוקוס פוקוס אחד לבן כחול שאוכל כאן לגדול ולגדול

אין לי כסף, אין לי אבא כך אומר הלואי והיה לי יותר, הוא אומר

אין לי כסף, אין לי אבא כך אומר והולך לדבר עם חבר

אין לי כסף, אין לי אבא כך אומר ונתון נשיקה לא יותר נשיקה לא יותר...

- מהו המסר שמועבר בשיר?
- מה הכוונה במשפטים הבאים:
 - "מה שבא לי כבר לא בא בחשבון"
 - "צריך להיות צנוע, וגם מציאותי"
 - "חוללו כאן ביחד נס גדול, הוקוס פוקוס אחד לבן כחול"
- אילו שורות עניינו אתכם במיוחד?
- איזה סוג מוצרים או שירותים אתם מזהים בשיר?

למורה:

נספח ב'2

יש לתלות את כל השירים בתום הפעילות בכיתה בשביל שהתלמידים יכירו גם את השירים שלא ניתנו לקבוצתם.

מה עם הכסף/ אקסום

כסף כסף כסף כסף כסף כסף
כסף כסף כסף כסף כסף כסף
כסף כסף כסף כסף כסף כסף

אנשים שמים לי צ'קים, דפים מסמכים מסובבים ייפוי כוח, בלבלול מוח אנומים זה שוטף תשעים. כל הזמן מערבבים אותי בחרטות, מבין רק מזומנים או בוא דבר אליי.

בשקללים מצללים, פחות מילים, מה עם הכסף?
תאדומים גם ירוקים, הכל הולך, מה עם הכסף?
בשקללים מצללים, פחות מילים, מה עם הכסף?
תדללים גם יוראים, הכל הולך, מה עם הכסף?

מכירים לוקשים, משלמים בקושי. יאללה תשחרר יאבו כמון, איב לא רוסלד.
שנות, שים שקלים במקום מילים, לא חול לא דיבורים.
חלאם עם הסטראם מה ג'ראם חלק לעניינים.
למה מה זה מעניין אותי כל הפרוצדורה חלטה, אני לא שר רק לערך, פה זה לא פלרה פלטה.
בבל מיני מילים גבוהות כמו: כסיו, הצאות, מניות, ירידות, עליות, שגרים.
מבין רק מזומנים או בוא דבר אליי.

בשקללים מצללים...

בלי טריקים ובלו פטנטים, תביא את האולטון וגם דיוידנטים, רוצה גם פק"ם לא חשבון סטודנטים דולרים וסנטים אין לי סנטימנטים. מה?
דולצה גבאנה נקרע לי הקרקס, כבר עשרים ושמונה ואין משכורת, רושם ארבע שקל במכולת.
שים תפוס להפוך מינס לפלס, כל התירוצים שלך בג'וס, איי רפיס טו מו.
כי כולנו ישראלים, ובטח בטח לא פראירים, אז אל תבוא לי בדיבור כסטח כי בחבצ'יפרק לך ת...

"הל, מה קורה?
בואנה אתה לא מבין איזה קטע, מה?

ההוא מהחלטה שתקענו לפני איזה חודשים, אומר לי לא קיבלו את החשבונית
מה עם דואר, מה דואר, לא הגיע. שיעג לי את המוח! הוא משגע אותי!"
מה עם הכסף?
בשקללים מצללים...

- מהו המסר שמועבר בשיר?
- מה הכוונה במשפטים הבאים:
 - "מוכרים לוקשים, משלמים בקושי"
 - "שים תפוס להפוך מינוס לפלוס"
 - "לא חשבון סטודנטים וסנטים אין לי סנטימנטים"
- אילו שורות עניינו אתכם במיוחד?
- מי הצרכן בשיר זה?
- אילו סוגי שירותים או מוצרים אתם מזהים בשיר?

למורה:

נספח ב'3

יש לתלות את כל השירים בתום הפעילות בכיתה בשביל שהתלמידים יכירו גם את השירים. שלא ניתנו לקבוצתם.